

Zápis z jednání pracovní skupiny pro věcné zpracování dne 11. 12. 2014

1. 1. Věcné údaje v bibliografickém záznamu

Kvalitní věcné údaje jsou podmínkou pro tvorbu katalogů nové generace, univerzálních i oborových portálů (JIB, Centrálního portálu knihoven, oborových bran), souborných i institucionálních katalogů. Je nutné používat věcné selekční prvky, které jsou vytvářeny v souladu s mezinárodními standardy a jejich národními interpretacemi. V případě tematických termínů je nutné používat řízené selekční prvky obecně uznávaných autoritních souborů a heslářů včetně jejich ID a zapisovat je do příslušných polí výměnných formátů tak, aby byla v maximální možné míře zajištěna směnitelnost bibliografických záznamů a posílena jejich využitelnost pro tvorbu faset.

1. 2. Schválení rozšířeného Doporučeného záznamu

Pracovní skupina pro věcné zpracování doporučuje a schvaluje v Doporučeném záznamu následující věcné selekční prvky:

- Klasifikační znak MDT zapsaný v poli 080 MARC21, v poli 675 UNIMARC – *fakultativní údaj nebo*
- Skupinu Konspektu zapsanou v poli 072 MARC21, v poli 615 UNIMARC – *fakultativní údaj*
- Minimálně jeden tematický termín zapsaný v poli 650 MARC21, v poli 606 UNIMARC s vazbou na autorizované systémy*
- Označení formy/žánru zapsané v poli 655 MARC21, v poli 608 UNIMARC

*Doporučuje se však uvést všechny odpovídající věcné selekční prvky, které jsou potřebné k vyjádření obsahu dokumentu, a to s vazbou na autorizované systémy

Doporučení se vztahuje na věcný popis naučné literatury, věcný popis beletrie se nemění.

Výsledky elektronického hlasování členů PS: 38 členů souhlasí (+ 1 externí účastník), 1 se zdržel.

1. Skupina pro zkvalitnění věcných selekčních prvků

- Zadání skupiny: cílem je dosáhnout zlepšení kvality bibliografických záznamů a jejich provázání se soubory národních věcných autorit a dalšími všeobecně uznávanými autoritními systémy.
- ÚKR souhlasí s návrhem, aby se členové komise pro fasety při CPK (případně další oslovení odborníci) stal/i členem/členy pracovní skupiny pro věcné zpracování a vedoucí pracovní skupiny pro věcné zpracování se stal členem podskupiny/komise s cílem navrhnout doplnění bibliografických záznamů o vybrané prvky věcného popisu s cílem zlepšit jejich vyhledatelnost v rámci CPK (a obecně portálových řešení)
- Složení pracovní skupiny je předmětem jednání – členové stávající pracovní skupiny informováni o typech členství (řádné, korespondenční). Členství je projednáváno individuálně.

1. 4. Úprava údajů v autoritních záznamech

Soubor věcných autorit je doplňován termíny v substantivní inverzi jako variantním termínem (odkazem) v poli 450 k termínům v přirozeném slovosledu v záhlaví, bylo upraveno 15 640 autoritních záznamů.

1. **Význam souborů národních autorit při harmonizaci a mapování slovníků, heslářů a souborů nerozlišených klíčových slov.**

Dílčí soubory souboru národních autorit mohou být použity jako filtr pro rozlišení jednotlivých typů selekčních prvků.

1. 6. Klasifikační systém MDT

Od poloviny ledna 2015 bude dostupná verze České MDT online na adrese <http://cz.udc-hub.com/cs/login.php>., nahradí současně dostupnou bázi MDT online zpřístupněnou [AiP Beroun S.r.o.](http://www.aipberoun.cz)

Na adrese <https://sk.udc-hub.com/sk/login.php> je dostupná slovenská verze MDT online

1. 7. Aplikace RDA

Harmonogram přechodu na RDA a další informace o RDA jsou dostupné na adrese

<https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/katalogizacni-politika/katalogizacni-pravidla-rda-metodiky-instrukce-atd>

Na jednání pracovní skupiny pro věcné zpracování dne 26. 3. 2015 přiblíží problematiku RDA z pohledu jmenné katalogizace Mgr. Jarmila Přebilová. Toto jednání je z kapacitních důvodů určeno pouze členům PS.

1. 8. Věcné autority z pohledu RDA

[Jmenné selekční prvky](#)

V současné době pravidla RDA řeší pouze problematiku geografických termínů. Nedochozí zde k žádným podstatným změnám.

Rozepisují se zkratky – chronologické údaje v polích 148, 648 (století....)

Literární, mytologické, fiktivní atd. postavy přecházejí do souboru jmenných autorit

Unifikované názvy uměleckých děl – řeší se Bible

1. 9. Diskuse

A. Hrazdil, Z. Řepišová: pro malé knihovny a knihovny s úzce zaměřenými fondy je soubor věcných autorit příliš obecný.

Řešení: doporučuje se použít v BIB záznamu minimálně jeden tematický termín s vazbou na autoritní systém (soubor věcných autorit) a další termíny z lokálních heslářů, případně z terminologie daného oboru.

Podobně postupuje Národní technická knihovna, která používá PSH a detailnější termíny zapisuje do pole 653 – neřízené předmětové termíny (volně tvořená klíčová slova).

V. Neumannová: V praxi se vyskytuje potřeba použít GEO termín označující okres bez chronologického vymezení.

Řešení: pracovní skupina se přiklání k názoru používat v tomto případě „náhradní“ termín „oblast“ a nezavádět nový GEO termín pro okres bez chronologických údajů.

Do GEO autorit budou u autoritních záznamů jednotlivých oblastí souvisejících s okresními městy doplněny odkazy chronologicky nerozlišených okresů jako odkazy typu „viz“ .

Návrh schválit skupinu Konspektu jako povinný údaj v minimálním záznamu pro Souborný katalog.

Rozhodnutí PS: Skupina Konspektu zůstává v minimálním záznamu pro Souborný katalog nadále fakultativním údajem (stejně jako notace MDT) .

Dotazy týkající se klasifikačního systému MDT, např. aktualizace Vybraných znaků MDT – budou předmětem jednání příští pracovní skupiny.

Dotazy týkající se činnosti a pracovní náplně nové PS, podprogramů VISK5 a VISK9, např.

- Bude možné žádat o dotace z VISK 5 pro úpravu/opravu věcných selekčních prvků?
- Bude připojování věcných selekčních prvků v záznamech retrokonverze zahrnuto do podprogramu VISK5?
- Jak zajistit, aby se nově připojené kvalitní věcné údaje v Souborném katalogu neztrácely, tedy jak nedělat tutéž práci víckrát?

Budou předmětem jednání nově utvořené skupiny pro zkvalitnění věcných selekčních prvků, odpovědi na ně budou po projednání postupně zveřejňovány formou výstupů z těchto jednání, tedy formou zápisů.

Z podkladů materiálů projednávaných při jednání PS a z podkladů pro zápis I. Pilíkové sestavila:

M. Balíková

Příští jednání PS: 26.3. 2015 v Klementinu, učebně KI